

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljanj velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 41.

V Ljubljani, v ponedeljek 20. februarija 1893.

Letnik XXI.

Papeževa slavnost.

Slavno in veličastno se je vršila po širnem svetu škofovska petdesetletnica Leona XIII. Časniki iz najraznejših krogov nam sporočajo o velikih slovesnostih, ki so se vršile ta slavnostni dan. Tudi Slovenci, vedno zvesti rimskim papežem, v tem oziru niso zaostali. Od raznih strani dobili smo poročila, kako spodbudno in lepo so se vršile slovesnosti papežu v čast. Na stotine in stotine kresov gorelo je po doleh in po gorah Leonu v slavo: napravile so se razsvetljave po mestih, trgih in vasi; pokali so ta dan topiči, in neštete množice našega vernega naroda hitele so v svetišča Gospodova poslušati govore o veličinah Leona XIII. in zahvaljevat previdnost božjo, ki nam je za naše čase odločila v papeža ravno Leona XIII.

Ni moči prešteti molitev in prošnj, ki so ta dan oblegale prestol božji za blagor sv. očeta in za prospeh sv. katoliške cerkve.

Cele množice vernih Slovencev pa so pristopile tudi k sv. obhajilu ter je darovale v ta preblagi namen.

Pri teh slovesnostih odlikovala se je vzlasti prvostolnica slovenska bela Ljubljana. Tako krasne in tako splošne razsvetljave, kakor v soboto večer, že dolgo nismo videli v Ljubljani, in vse to so prebivalci storili iz lastnega nagiba, brez poziva.

Z Grada je bil prekrasni razgled čez mesto; kakor morje lučilo je ta večer v Ljubljani prižganih v proslavo „luči na nebu“, papeža Leona. Odlikovale so se v prvi vrsti cerkve pri Uršulinkah, šentpeterska, stolna, sv. Jakoba in trnovska; mnoge hiše odlikovale so se s krasnimi transparenti, s pomembnimi napisi in z lepimi podobami sv. očeta, njegovega grba itd. V tem pogledu odlikoval se je deželni dvorec s krasno zvezdo pred podobo papežev nad vratmi in razne privatne hiše. Razsvetljene so bile večinoma vse šole, posebno omenjamo poslopje c. kr. višje realke, pisarne raznih uradov itd. Sploh pa ni moči naštetih vseh posameznostij, le reči moramo: Ljubljančani so kar tekmovali, kdo

da bo ta večer lepše razsvetlil svoj dom v proslavo papežev.

V nedeljo bila je slovesna sv. maša v stolnici, katero so opravili prevzvišeni g. knezoškof. Navzoči so bili načelniki raznih oblastev civilnih in vojaških, vodja deželne vlade, Viktor baron Hein, fml. Schilhawsky, deželni glavar Oton Detela, župan Grasselli itd.

Tudi po vseh drugih cerkvah vršile so se dnevu primerne slovesnosti; vzlasti je bila veličastna pontifikalna služba božja v krasni, s cveticami ozaljšani cerkvi sv. Jakoba. — Gimnazijci so imeli službo božjo s „Te Deum“ pri Uršulinkah in v Križankah.

Zvečer je napravila katoliška družba v rokodelskem domu slavnostni večer v proslavo svetega očeta. Dvorana je bila v ta namen po g. Mathianu krasno ozaljšana, na sredi je bila podoba Leona XIII., ob strani podoba cesarjeva.

Muziko so oskrbeli za ta večer gojenci iz cecilijanske šole, vzlasti je vzbudil mnogo priznanja in sočutja slepec. Petje so oskrbeli vrli gg. bogoslovci, peli so krasno vzlasti pesem: „Tu es Petrus“.

Govore, zanimive in dovršene, oskrbeli so gospodje vodja Povše, ki je, opirajoč se na životo-pis Leonov, živahno opisoval njegove duševne vrline; dr. Vinko Gregorič je v lepi besedi razpravljal papežev in vzlasti Leona XIII. skrb za Slovane, dr. Jan. Ev. Krek pa je pojasnoval navduševalno in prepričevalno socialni pomen papeštva, ki je ideja, katera jedina druži in osrečuje človeštvo.

Po odpeti cesarski himni spregovorili so prevzvišeni g. knezoškof; vneli so navzoče za ljubezen in udanost papežu in cesarju, kot zastopnikom od Boga jima izročene oblasti, duhovske in svetne. Spominjali so se posebe drtnega napada na cesarja pred 40 leti ter sklenili z željo, naj nam Bog ohrani očetovskega vladarja še mnoga, mnoga leta. — Po dovršenem vsporedu podelili so prevzvišeni navzočim blagoslov.

Tako se je tudi ta slavnost slovesno završila. Navzoči so bili med drugimi pri tej slovesnosti

blagorodni g. deželni glavar Oton Detela, deželnega sodišča predsednik Kočvar, državni pravdnik Pajk, dež. odborniki Murnik, dr. Papež, Vošnjak, gimnazijski vodja Senekovič in mnogo druge odlične gospode, duhovniške in svetne. Tudi iz okolice je prihitelo na slavnost nekaj udov katoliške družbe.

Dal Bog, da slovesnosti, ki se prirejajo v proslavo škofovskega jubileja papeža Leona XIII., pomnože in utrdé vero v Kristusa in njegovega namestnika na zemlji — papeža, da družba človeška, iskajoč temeljev stalnemu svojemu obstanku, tem preje najde jedino varno in gotovo tla na skali svetega Petra, ki je Kristus, naš Bog!

Slava Leonu, slava njegovim častilcem!

Izjava.

Spominjali se bodo gotovo še naši čitatelji, kako drzno je naspal „Slov. Narod“ vrle gospode bogoslovce v Mariboru v članku: „Solnograška univerza in slovenski bogoslovci“ v št. 32 t. l. Pisal je med drugim: „Pomilovanja vredna slovenska mladina, ki te pripravljajo za tvoj visoki poklic učitelji in vzgojitelji po želji in volji Mahničevi, ki moraš neposredno ali posredno poslušati njegove in njegovih trabantov krive in za narodnost našo pogubonosne nauke, ki se moraš klanjati njih prenapetim nazorom, njih brezozirnosti in nestopnosti, njih strastim in skrajnemu, nekrščanskemu verskemu fanatizmu. Ti in jednaki žalostni občutki navdajali so nas, ko smo slišali iz zanesljivega vira, kako se počenja sedaj tudi že z našimi slovensko-štajerskimi bogoslovci. . . Na drugi strani pa z zadoščenjem konstatujemo, da je ostala večina naših vrlih bogoslovcev do sedaj nedostopna z Goriskega in Kranjskega importiranim protinarodnim načelom.“

Mi smo mu na to dostojno in stvarno odgovorili, a očital nam je surovost in grozil, da bo tudi spregovoril besedo, kako nekaterniki odvrčajo ljubljanske bogoslovce od družbe sv. Cirila in Metoda. „Takrat,“ pravi „Narod“, „bo še le ogenj v strehi“.

LISTEK

Slavospev sv. Stolic.

Stol mogočni, sveti, slavni!

Stol častiti, starodavni!

Cerkve prave večni znak!

Kristus sam te je postavil,

Z bliščem čarnim te proslavil,

In ti temelj dal krepak.

Predno se s sveta je ločil,

Petru je vso moč izročil,

Rekel mu slovesno to:

Ti si Peter, trdna skala,

Cerkev bo na tebi stala,

Pekel zmagal je ne bo!

Staro, novo se podira,

Rod za rodni izumira,

Izpreminja se ves svet.

Le narodov prošlih čini

Se živé nam v zgodovini,

A i teh je mrkel sled.

Zebla zlata, krone carske

Strle sile so viharske,

Préstole razsule v prah.

Môž preslavnih spomenike,

Narodov ponos in dike

Zelen že zakriva mah. —

Jeden prístol pa stoji še,

Nezmagljiv na njem sedi še

S trojno krono venčan kralj.

Svet vesoljni ga proslavlja,

Bogu zánj molitve javlja

Verni rod najskrajnih dalj.

Naš duhovnik je, voditelj,

Skrbni oče in učitelj,

Božji sluga: kralj-pastir!

In vršeč to trojno službo

Čuva vso človeško družbo,

Srečo jej želeč in mir.

On je prvi blagovestnik,

Pravi Kristusov namestnik,

Hrama božjega ključar.

In vladike, svečeniki

Zvesti so mu pomočniki

V sveti službi za oltar.

V božji hram pa kliče, jemlje,

Narode vesoljne zemlje

In jih vodi do nebes.

Ti so njega zvesti sinj,

V veri, svetstvih vsi jedini,

Sveta družji vsak je vez. —

Poln svetosti in modrosti

Božje on uči skrivnosti

Kot vrhovni učenik.

Glas njegovega slovesa

Slušajo celó nebesa,

Ki so mu vodnik-branik.

Kar on reče, je resnica,

Kar oznanja, je pravica,

Kar oznanja, blagor vsem;

Ko raz prístol se oglasi,

Vsi narodi in vsi časi

V temi luč prejmo po njem.

Sveti Duh ga vodi, brani,

Čist da božji uk ohrani

In varuje cerkev zmot.

Zvesta pa krščanska čreda

Vedno najj zaupno gleda,

Ki jej kaže pravo pot.

„Narod“ pa je pri tem delal račun brez krmarja. To spričuje naslednja izjava mariborskih gospodov bogoslovcev:

Izjava.

Z ozirom na uvodni članek „Solnograška katoliška univerza in slovenski bogoslovci“, objavljen v „Slovenskem Narodu“ dne 9. februarja t. l., šte. 32, izjavljamo podpisani mariborski bogoslovci:

1. Odločno ugovarjamo zoper to, da je katoliško vseučilišče „prazen nič“ ali „dvomljive vrednosti“, temveč potrjujemo in smo do cela uverjeni, da bi bilo prekrošljivo in v sedanjem brezverskem času prepotrebno.

2. Z vsem poudarkom zavračamo grdo natolecevanje, da nas „silijo, da naj plačujemo bore svoje novce sa bodoče nemško-katoliško vseučilišče v Solnogradu“.

3. Močno obžalujemo, da se zasebni razgovori uaši po javnih listih raznašajo, napačno zavijajo in zlovoljno pretiravajo.

4. Izjavljamo:

a) Da se v naši bogoslovnici niso nikdar ločili Štajerci in Kranjci, in da hočemo tudi v prihodnje odvrnati vse (tudi vnane) vplive, ki bi rušili vez medsebojne bratske ljubezni;

b) da ni nobeden izmed mariborskih bogoslovcev pooblastil „Slov. Naroda“, da bi izražal ali zagovarjal naša načela, in da se nikakor ne vjemajo z nazori, ki se razpravljajo v zgoraj omenjenem članku;

c) da je in ostane naše geslo: Vse za vero, dom, cesarja!

V Mariboru, dne 18. februarja 1893.

Sledijo podpisi vseh 67 bogoslovcev.

Častna za bogoslovce, nečastna za „Narod“ je ta izjava. Komentara ni treba tem jasnim besedam, želeli je, da bi jih umel tudi „Narod“ ter nehal trositi po svetu taka neresnična poročila, vsaj vé, da ima laž kratke noge!

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. februarja.

Justično ministerstvo,

ki bi bilo imelo že v petek rešeno biti, in zaradi katerega je bila napovedana sinočnja seja, tudi večeraj ni bilo dovršeno, ampak pride jutri še enkrat na dnevni red. Vsled tega je tudi najlahkovernejšim poslancem upadlo upanje, da bi bil državni proračun rešen do konca meseca februarja in vlada je že v petek v zbornici izročila predlog, s katerim zahteva pobiranje davkov po sedanjih meri tudi še za mesec marcij.

Tej prav polzevi počasnosti se pa nihče ne more čuditi, ki vidi, da se dneve in dneve pričkajo za — oslovsko senco. Obe zadnji seji veljali ste medgovorom, ki so se čuli v četrtek med govorom češkega poslanca dr. Vašaty. Omenjal sem že zadnjič da je grof Kavnic pri tej priliki vskliknil: Nesramna uradniška plaža! (Unverschämte Beamtenbagage!) Večina poslancev teh besed ni slišala in tudi stenografi ne; zato se pa tudi ne nahajajo v stenografičnem zapisniku. Pač pa jih je slišal justični minister grof Schönborn, ki je med Va-

šatyjevim govorom tik grofa Kavnic sedel, in katerega so gori omenjene Kavničeve besede tako privzdignile, da je kar skočil s svojega sedeža, in grofa Kavnic je sprevidel, da ni prav ravnal in je še med sejo stopil k ministru Schönbornu ter ga zagotavljal, da z omenjenimi besedami ni hotel žaliti ministra, o katerem še vedel ni, da sedi tik njega.

Tudi ozirovarji Kavničevi so sodili, da njegov medrek ni bil umesten in so sklicali še isti večer klubovo sejo, v kateri so ta izrek obsojali, ob enem pa grofu Kavnicu prepuščali, da naj reč poravnava sam, kakor vé in zna. Grof Kavnic se je vsled tega v petek precej v pričetku seje oglasil k besedi in je rekel, da mu je v zadnji seji ušel neki klic, ki so ga le najbližnji sosedje njegovi slišali, in ki zaradi tega tudi ne stoji v stenografičnem zapisniku. Ker ga je pa omenjal poslanec Barnreither in ker so se ga polastili javni listi, zato prostovoljno in neprisiljeno izjavlja, da omenjeni klic ni bil parlamentaren in prav primeren (smeh na levič), in da se mu niti sanjalo ni ž njim žaliti visoko spoštljivega uradniškega stanu ne v celoti in tudi ne posameznih članov njegovih, ne v zbornici in ne zunaj nje. Pač pa priznava, da je bil po pravici razjarjen, ko je dr. Vašaty čital ukaz Stremayerjev in da je torej lahko umevno, ako je nehoté izražal svoje čute, ker ni vsakemu dano, zmerom in povsod biti tako hladnokrvnemu, da bi mirno od vladne strani vse utaknil.

Minister Schönborn, ki je takoj za Kavnicem zopet poprijel besedo, je bil s to izjavo zadovoljen; grof Kavnic je namreč svoj izrek preklicaval, da bi bil ta preklic lahko odklonil, ker uradno v stenografičnem zapisniku ničesar ne stoji o njegovem medklicu. Levičarji pa niso bili zadovoljni in vsi njih govorniki, ki so prišli še k besedi, so se zaganjali v grofa Kavnic, češ, da je s svojim preklicem le še bolj potrdil svoje razžaljive besede in da je drugo razžaljenje huje od prvega. Tako se je hudoval Heinemann, tako Wrabetz, tako Pergelt, in ko je dr. Herold sinoči kot glavni govornik očital levičarjem, da se le zaradi tega tako poganjajo za čast uradniškega stanu, da bi jih zopet spravili na svojo stran, je tudi levičarski glavni govornik dr. Jaques omenjal to reč, češ, da levičarji tega ni treba in da jo vodi zgolj le skrb za uradniško čast.

Pa ne samo v grofa Kavnic so se zaganjali levičarji, ampak še veliko huje so prijemali justičnega ministra grofa Schönborna, ker mu je zadostoval preklic Kavničev. Zlasti mu je Wrabetz oponašal, da se ni tako odločno potegnil za uradnike, kakor se je bil v odgovoru svojem na besede Suessove postavil na klerikalno stališče. Enako je govoril Pergelt, ki je grofu Schönbornu še posebej očital, zakaj se ni potegnil za predsednika najvišjega sodišča dr. Stremayerja, katerega so češki poslanci tudi žalili s svojimi medgovori. In v istem smislu se je pritoževal sinoči bivši levičarski minister grof Kuenburg, ki je v nekem dejanskem popravku branil predsednika najvišjega sodišča, opravičeval njegova zadnja ukaza, in se kot član najvišjega sodišča potegnil za njegovo čast, ker se nihče drug za njo ni oglasil. To natolecevanje je letelo na

ministra Schönborna, ki so ga pa levičarji prav zastopnj napadali.

Schönborn se je v petek v svojem govoru z vso odločnostjo potezal za čast uradnikov, rekši, da mu je enako sveta in enako pri srcu, kakor osebna čast njegova. „Dvanajst let sem v državni službi“, rekel je minister, „v katero sem vstopil iz zasebnega stanu, ko sem bil prej skozi veliko let v dokaj ostri opoziciji; ali aklicevati se smem na spričevalo vseh meni podložnih uradnikov, in sicer cesarskega namestništva, deželne finančne direkcije in šolskih oblastev na Moravskem, in dandanes vseh justičnih uradnikov, in mirno reči: Naj se kdo oglasi in naj pové, ali mi je bilo kdaj vse eno, ali so uradniki srečni ali nesrečni, in sem kedaj v nemar pustil kak slučaj, naj je bil sam na sebi še tako malenkosten? (Pohvala.) Reči smem, da me moja vest odvezuje od očitanja, da bi bil kdaj izdal kako reč, ki je uradniškemu stanu draga, in kakor mi je moja čast najdražja, ne bom nikdar trpel, da bi kdo napadal čast uradniškega stanu.“

Ko je torej Wrabetz očital ministru, da se ni potegnil za čast uradnikov, smel mu je grof Schönborn po vsej pravici ugovarjati, da je to storil v najodločnejši meri in da morejo le oni kaj takega trditi, ki njegovega govora niso poslušali.

Ali tudi v tem so levičarji krivico delali grofu Schönbornu, da se ni potegnil za Stremayerja proti napadam Vašatyjevim. Minister se je zanj potegnil, kolikor se je mogel. On je rekel, da nima uradnega poročila gledé ukazov njegovih z dne 2. in 5. dec. l. 1892, da je pa vsled razprave v državnem zboru pisal predsedniku najvišjega sodišča, da mu naj pojasni to reč. Ako bi hotel kdo trditi, da so razni deželni jeziki tuji jeziki v sodnem življenju, bi bilo to napačno in kaj takega si ne more misliti od predsedništva najvišjega sodišča. In ko je Vašaty rekel: Saj imamo izvirnik v rokah, izgovarjal je minister dr. Stremayerja, da ni kaj takega mislil, in da dotični izraz ni bil prav primeren in srečen. Minister je torej izgovarjal predsednika najvišjega sodišča, kolikor je ravno mogel; bolje braniti ga sploh ni mogel in ga celo levičarji ne morejo. Njihovi listi pišejo in celo grof Kuenburg je moral sinoči priznavati, da se je dr. Stremayer jako nesrečno izrazil v svojem ukazu do najvišjega sodišča, ko je vse nemške jezike imenoval tuje jezike. Kako morejo torej ti ljudje zahtevati od ministra, da naj umiva kako reč, katere je po njihovem lastnem priznanju umazana? Levičarji zdaj seveda zagotavljajo in Kuenburg je sinoči še posebno poudarjal, da omenjena ukaza prav nič ne spremenjata dosedanjega poslovanja pri najvišji sodni in da sta namenjena le za notranji delokrog; ali dr. Dostal je že sinoči grofu Kuenburgu v dejanskem popravku odgovarjal, da to ni res in da bodo razprave drugačne, kakoršne so bile, ako obveljata Stremayerjeva ukaza. Dozdaj so se prvotne razsodbe pri obravnavah najvišjega sodišča čitale v izvirnem jeziku, v katerem so bile izdane, odslej jih bo moral dotični poročevalec pred razpravo predstaviti in čitati v nemškem jeziku.

Umevno je torej, da sta zbudila Stremayerjeva ukaza med vsemi slovanskimi poslanci veliko razburjenost in najsilnejši nasprotstvo, katero je izrazil že dr. Vašaty, ki je našlo pa sinoči najmočnejšega zastopnika v dr. Herodu. Dr. Herold je v svojem dnevnom govoru na drobno razpravljal omenjena odloka in z izvanredno govornostjo šibal predsednika najvišjega sodišča in pozivljaj vlado, da naj odpravi krivico in v pravem času odvrne udarec, ki je namenjen nemškemu narodu. Celo liberalci se niso mogli izogniti velikanskemu vtisu, ki ga je ta govor napravil na vse stranke. Nekateri izmed njih so naravnost priznavali, da je dr. Herold „kolosalen“ govornik, kakoršen je bil v mlajših letih dr. Rieger, in molčali ter ga mirno poslušali. Samo ko je prijemal dr. Stremayerja, so hoteli krivdo zavračati na podpredsednika dr. Habjetineka, češ, da je dotična ukaza sestavil on. Ali dr. Herold je medgovorniku Neuwirthu odgovarjal, da to nič ne dé, da je to ukaz najvišjega sodišča in da ostane zanj odgovoren predsednik, ki ga je podpisal. Govor in vso razpravo sploh Vam pošljem po stenografičnem zapisniku.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. februarja.

Stremayerjev ukaz. Na dolgo in široko liberalni listi zagovarjajo predsednika najvišjemu so-

Njemu je izročil svoje,
Dél je: Pasi ovce moje!

Jagnjeta mi pasi ti!
In pastir-kralj čredo pase,
Kjer najboljša trava rase:
Z božjo hrano jih redi,

Pravovernikov občestvo
Nezmagljivo je kraljestvo,
Ki ima božanstva znam.
To je cerkev božja prava:
Papež jej je vidna glava
In nevidna Kristus sam.

Mnogi narodi, vladarji
S kralj-pastirjem so v viharji
Boj krvav borili že.
Toda kdor se ž njim boril je,
Sam ob skali se zdrobil je,
Grob izkopal sam zá-se!

Naj sovragi le srdé se,
Naj se zemlja ziblje, trese,
Naj prevrne se ves svet!
Sveta stolica bo stala,
Vsem viharjem kljubovala
Slavno bo do konca let!

Prišel bode čas rešenja,
Kralj vesoljnega stvarjenja

Bo naredil večni mir,
Združil v hlev edin narode
Vseh vetrov, da slednjič bode
Ena čreda, en pastir!

In slovenski narod skromni,
Kar mu časov zgodba pomni,
Vero ljubil je nad vse.
Stalna njega je zvestoba,
Sveti Stolicí do groba.
Nje orkan ne omajè!

Dolgo venčaj trojna krona
Nam trinajstega Leona!
Čuvaj ga, dobrotni Bog!
Sveta Stolica naj vlada
Od izhoda do zapada,
Bratsko druží zemlje krog!

Stol mogočni, sveti, slavni!
Stol častiti, starodavni!
Cerkve slavni spomenik!
Nevenljiva slava tebi
I na zemlji, i na nebi —
Poln zmaga in lahkih delovik!

P. V. B.

dišću zastran ukaza, s katerim je odredil, da se vsi akti pri najvišjem sodišču, če neso nemški, morajo privedi v nemščino, da se potem razpravljajo na podlagi teh nemških prevodov. Sklicujejo se na statut najvišjega sodišča iz 1858. leta. Seveda pri tem pa prezirajo, da se ta statut ne vjema prav z ustavo. Ko je stopila ustava v veljavo, so vse dotične določbe, ki se z njo ne strinjajo, ob veljavo. Kot ustavoverci bi vendar nemškim liberalcem morala biti ustava več, nego statuti izza absolutizma. Če sami liberalci prezirajo ustavo, potem pač nemajo najmanjše pravice, zahtevati, da bi jo naj spoštovale druge stranke. Sicer je pa vse to opravičevanje graja za Schmerlinga, ki je tudi bil meso od njih mesa. Če je Stremayrjevo postopanje pravilno, je bilo Schmerlingovo nepravilno. Za Slovence Stremayrjev ukaz nema specialno tolikega pomena, ker posebnega slovenskega senata pri najvišjem sodišču za Slovence tako ni bilo. Zadel je pred vsem Italijane, Čehe in Poljake.

Dr. Heinrich zastopa praško mesto v nemškem oddelku deželnega šolskega sveta. Nedavno je pri neki seji, ko je bilo govorjenje o tem, da praško mesto dosti ne stori za nemške šole, odločno se potegnil za praški mestni zastop. Nemške šole neso prenapolnjene zaradi tega, ker jih je premalo za praško nemško prebivalstvo, temveč le zaradi tega, ker se vanje vsprejemajo češki otroci. Dr. Heinrich je odločno obsodil tako postopanje šolskih oblastev. Ker je svoje mnenje povedal z malo ostrimi besedami, mu je predsednik vedno segal v besedo, čemur je on odločno ugovarjal. Praški mestni svet je vsled tega sklenil, da župan pojde k namestniku in zahteva pojasnil o seji, v kateri je predsednik žaljivo postopal proti zastopniku praškega mesta. Namestnik je proti županu zagovarjal predsednika in nemški oddelek deželnega šolskega sveta in krivdo zavračal na dr. Heinricha. Župan in mestni zastop pač z namestnikovimi pojasnili nista bila posebno zadovoljna. Češki poslanci bodo pri priliki stvar še sprožili v državnem zboru ali pa interpelovali namestnika v deželnem zboru. Namen napadom proti dr. Heinrichu je precej jasen. Radi bi ga pripravili, da izstopi iz deželnega šolskega sveta in na njegovo mesto pride kdo drugi, ki se ne bode upal ali ne bode hotel tako odločno zagovarjati postopanja praškega mestnega zastopa.

Maroko. V tej afriški državi so nevarni vstanki. Povod tem vstankom so preveliki davki in pa preostro izterjevanje davkov. Razni kabilski rodovi pregnali so uradnike. Vladne čete, ki so se proti njim poslale, bile so tepene. V teh bojih je pal sultanov stric, jeden sultanovih sinov je pa nevarno ranjen. Guvernerji vseh pokrajin dobili so ukaze, da naj nabirajo vojake. Vstajnike pa najbrž podpira kaka evropska vlast, morda Francija, ki bi že davno rada nekatere maroške pokrajine priklopila Algieru.

Steparije pri rimskih bankah. Vlada bi rada, da bi o dogodkih pri rimski banki že edenkrat bilo tiho, ali njena želja se neče izpolniti. Predvčeraj je poslanec Bovio vprašal vlado, kako da napreduje sodnijska preiskava in če je res, da je še več drugih poslancev imelo zveze z rimsko banko, da je že lani Nikotera opozoril trgovskega ministra na nerednosti pri tej banki, če je res že 1889. leta Crispi od Giolittija zvedel za nerednosti pri tej banki. Nikotera je pritrdil, da je on že res lani trgovskega ministra na te nerednosti opozoril. Pravosodni minister ni mogel dati na ta vprašanja zadostnih pojasnil, ministerskega predsednika pa ni bilo pri seji. Ko je govorilo še nekaj govornikov, je bil nastal tak hrup, da je predsednik le s težavo napravil red.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. februarja.

(Udanostno čestitanje sv. očetu.) Včeraj poklonil se je prevz. gosp. knezoškofu ljubljanskemu vodja c. kr. deželne vlade kranjske, dvorni svetnik baron Hein, proséc prevzvišenega, naj blagovoli sporočiti njegova najudanejša voščila svetemu očetu Leonu XIII. povodom njihove škofovske petdesetletnice. — Dalje poklonilo se je z istim namenom vodstvo deškega semenišča „Alojzijevišča“, deputacija „trgovske in obrtniške zbornice“, potem „c. kr. kmetijska družba kranjska“ po svojem predsedniku, deputacija „Marijine bratovščine“ in „veteran-

cev“. — Brzjavno sporočil je gosp. dekan Anton Mežnar ec prisrčna voščila kranjskega mesta, naprošen od mestnega župana Savnika, ki mu je v posebni deputaciji na čelu mestnega svetovalestva s krasnim nagovorom izrazil udanostna čutila kranjskega mesta.

(Čestilna adresa vojaškega veteranskega kora), katero je izročil včeraj kranjski veteranski vojaški kor pod vodstvom svojega poveljnika, g. magistratnega koncipista Juraja Mihaliča, ekscelenci knezoškofu, je res mojstersko delo v vsakem oziru. Adreso, katero je spisal korni poveljnik g. Mihalič, predstavil je na latinski jezik gosp. prof. theol. dr. Janežič, spisal pa izvestno krasno kaligrafično računovodja veteranskega kora kranjskega, g. Ivan Skube. Na čelu nosi adresa tiaro, katero obdaja škofovska palica in trojni križ, ob straneh pa je na levi monstranca, na desni ciborij, obdana z raznimi mašnimi emblemi, kaj krasno in fino narisana. Envelope, katero je izdelal tukajšnji bukovec g. Jos. Gerber, je storjena iz žameta v papeževih belorumenih barvah, v sredini pa ima na vzvišenem belem žametu, ki kaže podobo štita, na gornjem delu krasno pozlačeno tiaro in na obnožju začetne črke imena sv. očeta. Vse delo je res krasno in je v istini znak napredka domače umetne obrtnosti, nič manj pa krasen vzor verske ljubezni kranjskega veteranskega kora do sv. očeta Leona XIII.

(Dr. Gregorčiču), državnemu in deželnemu poslancu, je bolje; že vstaja kaj malaga. Dal mu Bog že kmalu trdnega zdravlja.

(Iz Vrhnike.) Petdesetletnica sv. očeta se je pri nas slovesno praznovala. Razven od škofijstva priporočene tridnevnice je imela šolska mladina v soboto prosto in se je udeležila skupno sv. maše. Zvečer pa je bila lepa razsvetljava po trgu in okolici in kresovi so goreli na gričku sv. Trojice in nad Močilnikom.

(Iz Mokronoga) smo dobili včeraj nastopno brzjavno novico: Soboto večer je trg Mokronog slavil petdesetletnico škofovstva Leona XIII. z zvođenjem, streljanjem in krasno razsvetljava. Slava Leonu!

(Iz Rima) se nam poroča: Včeraj dne 16. t. m. zjutraj se je pripeljalo v Rim nad 800 italijanskih božjepotnikov, in sicer iz južne Italije. Razdeljeni so bili po škofijah z zastavami. Ob 9. uri so prišli sv. oče v mnogoštevilnem spremstvu iz Vatikana v baziliko sv. Petra ter so darovali sv. mašo na altarju sv. Processa in Martinijana. Po sv. maši, katere so se mej drugimi udeležili nadškof napolitanski Sanfelice, nadškof kapuvanski Capeceaturo, nadškof beneventski Di Rende in nadškof mesinski Guarino, so se sv. oče poleg altarja usedli na vzvišenem prostoru, da je mogel vsak romar mimo njih ter jim poljubiti roko. Vsakdo je dobil za spomin srebrno svetinjo s podobo sv. očeta in napisom: „Leo XIII. Pont. Max. — Oleo saneto unxi eum.“ Božjepotniki so bili večinoma v narodnih nošah; najslikovitejši so bili napolitanski ribiči, v belih suknjah z rudečimi pokrivali. — Te dni je prišlo v Rim do tisoč katoliških Ircev in Angležev pod vodstvom vojvode Norfolkškega. Včeraj popoldne je irski novoimenovani kardinal Logue vzel v posest titularno cerkev S. Maria della Pace, v kateri so slavne slike Rafaelove štirih Sibil. Dne 13. t. m. je prišlo 150 božjepotnikov iz Urugvaja. — V Rimu je sedaj mnogo vnanjih škofov, mej njimi trije bolgarski, ki bivajo v misijonskem zavodu. Po „Danici“ je Slovenecem najbolj znan škof solunski, Mladenov. Kakor sem zvedel po nekem Slovincu, ki biva v hiši misijonske družbe, bode „Dom in Svet“ morda priobčil životo pis s podobo tega vrliga in velenčenega apostola na slovanskem jugu v osmanski državi. — Jutri dne 19. t. m. zjutraj se pripelje do 300 božjepotnikov z Ogerskega. — Zlato rožo bodo letos sv. oče poslali, kakor poročajo listi, nadvevodinji Marjeti Sofiji, hčeri nadvojvode Karola Ludovika, ki se je nedavno poročila z vrttembergskim prestolonaslednikom. — Bivši ministerski predsednik Crispi je namerjal prevzeti v zatožbi zagovor poslanca De Zerbija; ker pa so mu ponudili zagovor bivšega ravnatelja rimske banke Tanlonga, zdela se mu je stvar le preumazana, in je odklonil vsako zagovornišvo. Mož gotovo še upa slesti zopet na krmilo; v svojem glasilu je že napovedal boj sedanji vladi.

(Umrli) je 18. t. m. nagle smrti v Trstu, kamor je šel po opravkih, gosp. Tomaž Javornik, posestnik, strojarski mojster in ključar farne cerkve sv. Pavla na Vrhniki. Bil je zaveden katoličan, naročnik in zvest bralec „Slovenčev“, in še par dni

pred smrtjo je prebiral pazljivo zadnji pastirski list svojega škofa. Počivaj v miru!

(Umrli) je dne 17. t. m. po dolgi, mučni boleznini velečast. gosp. Janez Ev. Simonič, župnik v Velikovu na Koroškem. Pokojnik se je poročil dne 1841 v Št. Urbanu pri Ptuju na Štajerskem, bil v mašnika posvečen dne 23. julija 1867. Naj v miru počiva!

(Mestni zbor ljubljanski.) Dnevni red seji občinskega sveta ljubljanskega v torek dne 21. febr. 1893. I. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznaila predsedstva. II. Personalnega in pravnega odseka poročilo a) o določitvi občinskih svetovalcev za člane nabornim komisijonom in komisijonu za odmerjanje vojaške takse; b) o imenovanju naslednika pokojnemu okrajnemu načelniku Valentinu Hoermannu. III. Finančnega odseka poročilo a) o mestne klavnice in mestnega loterijskega posojila proračunih za 1893. leto; b) o škontrovanju mestne blagajnice in v nji nahajajočih se fondov dne 18. novembra 1892. l.; c) o občinskega sveta brnskega pozivu na skupno postopanje mest s svojim statutom v doseg odškodnine za troške izročenega področja; d) o mestne občine ljubljanske pristopu k podpornemu društvu za izpuščene kaznjence v Mariboru. IV. Stavbinskega odseka poročili o prizivih v stavbinskih stvaréh. Tajna seja.

(„Sloga“ pa „Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici.) Deputaciji izročili ste v imenu teh društev prevzvišenemu nadvladiki čestitko, v kojoj izražate društvu svojo verno udanost slavljenču, sv. Očetu, s prošnjo, da bi jo blagovolili prevzvišeni poslati na pristojno mesto v Rim. Prevzvišeni so prijazno obljubili, da izvrše željo društev, ko mu dojdejo še druge čestitke. — Vas Solkan pri Gorici poslala je tudi deputacijo k prevzvišenemu iz istega vzroka. Živel čestilec sv. Očeta!

(Iz Mošenj na Gorenjskem.) V svoji zadnji seji je naš občinski zastop na predlog občinskega svetovaleca Finžgarja sklenil, poslati udanostno izjavo prevz. knezoškofu ljubljanskemu.

(Iz Radovljice.) Petdesetletnica papeževa se je i pri nas slovesno obhajala. V soboto 18. t. m. zvečer so naši meščani na poziv blag. g. župana Robleka krasno razsvetlili svoje hiše. V nedeljo 19. t. m. je bila slovesna sv. maša z asistenco, h kateri so prišli in corpore gg. uradniki c. kr. glavarstva, c. kr. sodnije, c. kr. davkarije, mestno starešinstvo in obilo vernega ljudstva. Tudi šolska mladina se je udeležila te slovesnosti s šolsko zastavo v spremstvu gg. učiteljev.

(V Škofji Loki) so posebno lepo praznovali papežev jubilej. Streljanje in slovesno zvonjenje v soboto in v nedeljo je povzdigovalo slovesnost. Poleg tega je preč. g. mestni župnik s pomočjo dobrotnikov oskrbel loškim revežem ta dan nekaj boljše kosilo.

(Papeževa slavnost.) Od raznih strani poročča se nam o velikih slovesnostih, razsvetljavah itd. Tako se nam poročča z Bleda, da je bila ondi lepa razsvetljava, iz Bohinjske Bistrice in Poljanske doline se nam poročča o krasnih kresovih, ki so goreli v slavo papeževu.

(Gosp. Ivan Drušnik), narednik v 17. polku, je sprejet med telesno stražo cesarjevo na Dunaju.

(Štirje tihotapci) so nesli včeraj iz Štepanje vasi okrog 100 kilogramov mesa v Ljubljano. Ko jih je straža zasačila, so vrgli meso proč in so pobegnili.

(Predrznost ciganska.) Pretečeni petek beračila je po Gorici ciganka. Straža jo je vječila. Cigani, kojih družica bila je v zaporu, hoteli so jo s silo oprostiti. Zaman bili so opomini, da bi se razšli in nehali rogoviliti. Še sitnejši so bili. Prav po cigansko! Glavni jetniški čuvaj ukazal je, ko z lepa ni šlo, zapreti glavne ciganske nemirneže. Drugi so odnesli pete.

(V uršulinskem samostanu v Škofji Loki) je 18. t. m. umrla č. sestra Vincencija Mohar, 46 let stara. V Stari Loki l. 1846. rojena, je bila kot „Jakobčeva Micika“ od vseh zelo spoštovana. Po smrti dobrih starišev je leta 1886 vstopila v samostan, kjer je oskrbovala gospodinjstvo kot vzgled skromne in postrežljive redovnice. R. I. P.!

(Ljubezen goriške mestne gosposke do katoličanov.) Goriško katoliško društvo priredilo je, kakor znano cenjenim čitateljem „Slovenca“, koncert v proslavo petdesetletnega papeževskega škofovanja. V to svrhu naprosilo je društvo mestni magistrat, da bi mu prepustil mestno dvorano. Župan ni nasprotoval, pač pa celih 15 mestnih očetov. Umevno v današnjih

napetih odnošajih v Gorici! Koncert bil je dné 19. t. m. zvečer v dvorani društva „Casino di Cura“.

(Razsvetljaja.) Iz Goričice se nam piše 19. febr. Po celi lepi naši domžalski občini je bila sinoči velečastna in prekrasna razsvetljaja, kakršna se vidi le v večjih mestih. Vse je bilo v lučicah in „lampijončkih“. Kresovi so goreli po vseh vaseh, močno kres-velikan v sredini se je speval kvišku, kakor bi bil hotel doseči žareče nebo. Topiči so se neprenehoma oglašali na prijaznem šumberškem hribčku. Domžalska, dobro izvežbana godba je svirala koračnice po celi občini, požarni bramborci in veteranci so jej svetili z mičnimi „lampijoni“ in baklami. Mnogoštevilna množica korakala je ponosno in navdušeno za godbo, ter si ogledavala razsvetljene hiše in hišice. Zapazili nismo niti jedne hiše temne, ampak dobro domžalsko ljudstvo, vneto za papeža in cesarja, je kar tekmovalo v razsvetljavi. Težko je razsoditi, katere hiše so bile najlepše razsvetljene, vendar najbolj smo strmeli ogledovaje si Wenzelnovo, županovo, in Candrovo hišo. Najbolj velikansko izmed tovarn je bila razsvetljena Ladstätterjeva. Tudi zvonik na Goričici in župnišče sta bila sicer preprosto a jako okusno razsvetljena. Pod župniščem je godba svirala podoknico. Iz prijaznega hribčka na Goričici našli smo edinole na severni strani po kamniških hribih osemindeset kresov, tudi po ravnini je vse mrgolelo. Vse to nam živo priča, da udanostne izjave niso prazne in prisiljene. Hvala Bogu, naše ljudstvo je še dobro, katoliško in iz srea udano papežu in škofu! Prelepo se kažejo sadovi I. katoliškega shoda.

(Zdravilo nagajivosti.) 12letni deček obesil se je v goriškem predmestju na Piazzutti na voz in po nesreči vtaknil nogo v kolo. Ker se ni mogel rešiti, jel je vpiti. Navzoči ustavili so voz in obvarovali ga nesreče. Menda ne bo imel veselja več nagajati memovozečem.

(Nemški „schulverein.“) Podružnica „Pontafel“ na Koroškem omenjenega zloglasnega društva se je sama razšla in se po šestletnem obstanku vlegla k počitku. Zelimo le, da bi izgled te podružnice posnemale še druge! Mnogim prepirom v naši državi bi bil s tem konec! Liga 4.

(Samomor.) Dne 13. t. m. se je obesil blizu Sovodnja na Koroškem bogati kmet J. Karner; dan pozneje pa v Völkendorfu na Koroškem tesarski mojster M. Steinhäuser. — Čudno, da baš s Koroškega prihaja toliko poročil o samomorih, tedaj iz deželice, kjer naši narodni nasprotniki proslavljajo kot bojda nepremagljivo „Hochburg“ pravega pravčatega novodobnega laži-liberalizma.

Društva.

(„Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“) so došli ti-le darovi: G. Luka Svetec, c. kr. notar, deželni poslanec itd., 5 gld., g. Alojzij Kremžar, magistratni svetovalec na Dunaju, 10 gld., g. Maks Pleteršnik, profesor v Ljubljani, 5 gld., g. Florian Hostnik, upravitelj pri sv. Stefanu na Dunaju, 5 gld., g. J. Mubej, pristav v pomorskem minist. odseku, 5 gld., g. Jožef Pirc, pristav v pomorskem minist. odseku, 3 gld., g. Andr. Pavlič, uradnik pri državni železnici, 3 gld., g. A. Vavpetič, poštni oficijal na Dunaju, 3 gld., g. dr. Peter DeFranceschi, zdravnik na Dunaju, 2 gld. Skupaj 41 gld. Bog plati darovaleem in vzbudi mnogo posnemovalcev!

(V Tolminu) imela je tamošnja ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, broječa nad 500 družbenic, prvo svojo veselico. Vspen je bil nepričakovan.

Telegrami.

Dunaj, 20. februarija. Vrhovni dvornik princ Hohenlohe je včeraj sporočil pronun-

ciju Galimbertiju cesarjevo častitko za papeža.

Rim, 20. februarija. Papež je sprejel včeraj brzjavno častitko ruskega carja. Poleg tega pa še izroči Izvoljskij lastnoročno carjevo pismo z darilom. Nadalje sta še brzjavno častitala knez črnogorski in švicarski zvezni svet in pa ruski minister notranjih stvari.

Dunaj, 19. februarija. Petdesetletnica papeževga škofovanja se je na Dunaju, v Budimpešti in v vsi državi slavila s slovesno službo božjo in zvonjenjem. Pri nuncijaturi je bilo danes veliko čestitanje. Prišli so duhovščina, nadvojvode in nadvojvodinje in druge knežje osebe, skoro vsi ministri, ogerski minister Tisza, sekejska načelnika Passeti in Cziraky, dvorni in državni dostojanstveniki, diplomati in aristokrati, generali, podpredsednika zbornice poslancev. Došlo je več telegramov iz vse države.

Rim, 19. februarija. Papež je imel slavnostno sv. mašo, pri kateri je bilo nad 60.000 ljudi, ki so ga navdušeno pozdravili. Papež, ki je bil trden videti, dal je blagoslov z močnim glasom. Včeraj je bila razsvetljaja vseh cerkev, samostanov in nekaj zasebnih hiš. Po ulicah je bilo živo.

Dunaj, 20. februarija. Cesar je imenoval nadvojvodo Leopolda Salvatorja polkovnikom-imejteljem pešpolka št. 18.

Dunaj, 20. februarija. Finančni minister Steinbach je odgovoril v zbornici poslancev na več interpelacij, mej drugim na interpelacijo Spindlerjevo zastran načel pri razdelitvi draginske priklade državnim uradnikom. in sicer tako, da se je strogo ravnalo po zakonu z dné 1. avgusta 1892; sevéda se je posameznim uradnim načelnikom dalo nekaj svobode v odločevanju.

Šoštanj, 20. februarija. V Lappovih premogokopih zopetna nesreča; jedenajst opečenih spravili na dan, koliko sploh ponesrečenih, še ni znano.

Madrid, 19. februarija. Na Malagi je bil hud vihar, ki je napravil mnogo škode. Hiše so se podirale. Več ljudi mrtvih in ranjenih. Blizu obrežja se je potopila z vsem moštvom neznana ladija s tremi jabolami.

Peterburg, 19. februarija. Car je pomilostil vse osebe obsojene zaradi izgrediv ob koleri v Astrahanu.

Umrli so:

16. februarija. Marija Aleš, delavka, 49 let, Kravja dolina 11, viliu cordis.

Naznanilo prevzetja čevljarskega obrta.

Usojam si javljati prečast, duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem izročila

čevljarski obrt

kateraga je ustanovil in tekom 18 let izvrševal pokojni moj soprog gosp. Ivan Zor in kateri je v tukajšnjem mestu na dobrem glasu, svojemu nečaku gosp.

Alojziju Erjavcu

s pooblastilom, da sme na moj račun vsprejemati zastale terjatve. Gosp. Alojzij Erjavcu deloval je celih 10 let pri pokojnem soprogu, ter mu bode vestna skrb, da zadovolji povsem cenj. naročitelje. Zahvalim se konečno za zaupanje skazano v obilnej meri pokojniku, ter prosim, da isto tudi omenjenemu nasledniku blagovoljno ohrani prečast, duhovščini in sl. občinstvu.

Veseločestovanjem

118 1

Ana Zor.

V Ljubljani, dné 20. februarija 1893.

Dunajska borza.

Dne 20. februarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	99 gld. 25 kr.
Bredna renta 5%, 16% davka	98 „ 95 „
Zlata renta 4%, davka prosta	118 „ 50 „
Papirna renta 5%, davka prosta	100 „ 50 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	994 „ — „
Kreditne akcijske, 100 gld.	330 „ 75 „
London, 10 funtov strl.	121 „ 20 „
Napoleonodor (20 fr.)	9 „ 64 „
Cesarski cekini	5 „ 69 „
Nemških mark 100	59 „ 25 „

Dne 18. februarija.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 „ 75 „
4% državne srečke l. 1864., 250 gld.	147 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	167 „ 50 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	198 „ — „
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	98 „ — „
Zastavna pisma „ „ 4 1/2%	101 „ 75 „
Kreditne srečke, 100 gld.	196 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	66 „ 50 „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr.
Avstr. rubežnega križa srečke, 10 gld.	19 „ — „
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
Windischgrazove srečke, 20 gld.	76 „ — „
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 „ 50 „
Akcijske Ferdinandove av. želez. 1000 gl. st. v.	2920 „ — „
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	101 „ — „
Papirni rubelj	1 „ 27 1/2 „
Laških lir 100	— „ — „

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pisemeni in ustni brezplačno.

Celoletna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2-60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor moč visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.